

การบันทึกองค์ความรู้

๑. ชื่อความรู้ เทคนิคการทำงานในภาวะจำกัดด้านบุคลากรให้ประสบความสำเร็จ

๒. ชื่อเจ้าของความรู้ นางบุณทริกา ยอดไพบุลย์ ตำแหน่ง พัฒนาการอำเภอปากท่า

สถานที่ติดต่อ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอปากท่า จังหวัดอุตรดิตถ์

๓. ส่วนนำ

กรมการพัฒนาชุมชน เป็นกรมที่มีภารกิจงานด้านการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้พึ่งตนเองได้ แต่ยุคสมัยของการทำงานในสถานการณ์ที่เปลี่ยนผ่านรอยต่อระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท ที่ผู้คนต้องใช้ชีวิตท่ามกลางการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาตัวรอด ท่ามกลางความขัดแย้งทางความคิดและต่างแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง งานพัฒนาชุมชนที่เน้นสร้างการมีส่วนร่วม ยึดหลักการพึ่งตนเอง จึงมีความท้าทายให้นักพัฒนาได้พิสูจน์ฝีมือการทำงานพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จ ในขณะเดียวกันกระบวนการคัดสรรคนเข้ารับราชการใช้กระบวนการสอบแข่งขัน คัดเลือก บางครั้งบุคลากรอาจไม่มีทักษะในการทำงาน ประจวบกับยุคการปฏิรูประบบราชการ ที่การทำงานมีคนน้อยงานเยอะคนเดียวต้องสามารถทำงานได้หลายอย่าง แม้บางครั้งงานที่ทำไม่ตรงกับความรู้ที่มี สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นข้อจำกัดการทำงานพัฒนาชุมชนในยุคปัจจุบัน

การสร้างภาคีเครือข่ายในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญที่คนกรมการพัฒนาชุมชนต้องนำมาเป็นกลยุทธ์การทำงาน เพราะงานพัฒนาชุมชนเป็นเรื่องที่ต้องมีเพื่อนมีพวกพ้องมาร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นตามหลักการมีส่วนร่วม แต่อย่างไรถึงจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมที่มาจากจิตสำนึกของทุกคน นี่คือนวัตกรรมที่นำมาค้นหาในการทำงานพัฒนาชุมชนในยุคปัจจุบัน

๔. ส่วนขยาย จากประสบการณ์การทำงาน ๒๔ ปีกว่าได้ค้นพบว่า การที่จะสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนร่วมทำงาน โดยปราศจากความหวาดระแวงกลางแกลงใจ นั้น นักพัฒนาจะต้องใช้กลยุทธ์ที่เรียกว่า “ผูกใจให้เป็นหนึ่งด้วยพลังศรัทธา นักพัฒนาคนเดินดิน” ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

๑. แสวงหาภาคีการทำงานที่มาจากทุกภาคส่วนทั้งภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึง กลุ่มองค์กรภาคีเครือข่ายต่างๆทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ โดยการผูกมิตร ใช้หลัก ๕ ให้ คือ ๑.ให้ความจริงใจ ๒.ให้ความนับถือ ๓.ให้เกียรติ ๔.ให้ความไว้วางใจ และ ให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วน ซึ่งเป็นบันไดของการก่อให้เกิดการยอมรับในตัวของนักพัฒนา

๒. ทำตัวเป็นผู้มีจิตอาสาเพื่อช่วยเหลืองานของทุกภาคส่วน/พร้อมเสนอตัวทำงานของทุกภาคส่วน จะทำให้เกิดความรู้สึกแบ่งทุกข์แบ่งสุขต่อกันมีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน ไม่เอาเปรียบผู้อื่น ไม่เอาดีใส่ตัวเอาชั่วให้คนอื่น ที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่เสนอความคิด/แนวคิดเชิงบวก(Positive Thinking)

๓. บูรณาการงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง ด้วยการใช้เวลาที่แสดงความคิดเห็น ร่วมกันกำหนดรูปแบบการทำงานโดยยึดเป้าหมายที่ชุมชน/ประชาชน ไม่แสดงให้ทุกส่วนเห็นว่างานที่ทำเป็นงานของพัฒนาชุมชนหากแต่ต้องทำให้ทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่า งานที่ทำประชาชนได้รับประโยชน์

๔.แสดงศักยภาพให้ทุกส่วนได้เห็นเพื่อให้เกิดพลังศรัทธา ซึ่งก็จะเป็นบันไดสู่ความไว้วางใจและยอมรับในตัวนักพัฒนา นักพัฒนาจะต้องมีระบบคิด มีกระบวนการ มีวิสัยทัศน์

๕.เป็นนักกระตุ้นให้เกิดความคิด โดยการตั้งคำถามแล้วให้ภาคร่วมกันค้นหาคำตอบ และนำคำตอบมาวิพากษ์เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการทำงานซึ่งแสดงถึงการให้โอกาสผู้อื่น

๖.ปฏิบัติตนให้ตรงไปตรงมา ไม่ลี้ลับซับซ้อน จะทำให้ทำฝ่ายเกิดความไว้วางใจ และพร้อมร่วมงานด้วยความเต็มใจ

๗. สร้างคนที่มีศักยภาพให้มีโอกาสแสดงความสามารถเพื่อเปิดโอกาสให้ภาคีได้มีบทบาทสำคัญในการทำงาน นักพัฒนาทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุน(ผู้ปิดทองหลังพระ) ทั้ง ๗ ประการจะนำไปสู่การมีทีมงานมาช่วยทำงาน ไม่โดดเดี่ยว หากแต่จะมีภาคร่วมขับเคลื่อนงานให้บรรลุเป้าหมาย

๕.บทสรุป

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การสร้างทีมงานให้เกิดความรักและศรัทธาในงานพัฒนาชุมชน เพื่อหนุนเสริมให้เกิดพลังศรัทธา
๒. การรู้จักเป็นผู้ให้และมีความสุขกับการให้ จะทำให้เกิดความรักและศรัทธาในตัวนักพัฒนา
๓. ประสานให้ผู้บังคับบัญชาลงมาเป็นแกนหลักในการกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม หากนักพัฒนาใช้กระบวนการดังกล่าวในการทำงาน เราจะสามารถทำงานในภาวะจำกัดด้านบุคลากรให้ประสบความสำเร็จได้อย่างมีความสุข มีเพื่อนร่วมอุดมการณ์ช่วยกันสร้างสรรค์สังคมให้ เศรษฐกิจฐานรากมั่นคง และประชาชนพึ่งตนเองได้

“ผูกใจเป็นหนึ่งด้วยรักและศรัทธา งานมากคนน้อยพาสู่เป้าหมายด้วยใจให้ใจ”